

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Tjønnsstuggu friluftsbarnhage
Reppeveien 128

N-7054 RANHEIM

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
17/33667/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
20.12.2017

Tjønnsstuggu friluftsbarnhage - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 24. november 2017 tilsyn ved Tjønnsstuggu friluftsbarnhage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnhagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Tjønnsstuggu friluftsbarnhage kunne ved tilsynet legge fram en del rutiner som omhandler barns sikkerhet i ulike situasjoner, og vårt inntrykk er at barnhagen i hovedsak ivaretar sikkerheten. Barnhagens har ikke i tilstrekkelig grad dokumentert sine risikovurderinger. Barnhagens skriftlige rutiner bør revideres og suppleres med bakgrunn i risikovurderinger.

Vi fant også avvik knyttet til ventilasjon av lokalene

Det ble funnet to avvik i forbindelse med tilsynet, som må rettes. I tillegg må barnhagen legge fram vedlikeholdsplan for bygget for vurdering.

Avvik 1: Tjønnsstuggu friluftsbarnhage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barns miljø og sikkerhet.

Avvik 2: Ventilasjonen av lokalene er ikke tilfredsstillende.

Frist for retting av avvik og oversendelse av dokumentasjon

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 01.03.18** på at avvikene er rettet. Samme frist gjelder for oversendelse av vedlikeholdsplanen

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

2. Beskrivelse av Tjønnsstuggu friluftsbarnehage.

Tjønnsstuggu friluftsbarnehage eies av Reppe Foreldrelag. Barnehagen ble startet opp i 2000 og leier lokaler av Ranheim skiklubb. Ved tilsynet hadde barnehagen 10 barn i alderen 1-6 år.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på internkontrollrutiner for å ivareta barns sikkerhet, avvikhåndtering (jf §4) samt dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14). Det ble foretatt en gjennomgang av dokumentasjon med daglig leder, intervju av to ansatte samt befaring av lokalene og uteområdet.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

Barnehagens internkontrollsystem i PBL Mentor
Risikovurderinger

Deltakere ved tilsynet

Wenche Myrann, styrer Tjønnsstuggu friluftsbarnehage
Solveig Bjørkander, pedagogisk leder Tjønnsstuggu friluftsbarnehage
Ann-Helen Jakola, assistent Tjønnsstuggu friluftsbarnehage
Thea Berg Lauvsnes, rådgiver Miljøenheten
Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten

3.1 Risikovurderinger

Avvik 1: **Tjønnsstuggu friluftsbarnehage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barns miljø og sikkerhet.**
Barnehagen må gjennomføre og dokumentere risikovurderinger av situasjoner og aktiviteter som kan utgjøre fare for barnas sikkerhet. Dette innebærer en kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risikoen.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Ansvar. Internkontroll, 7 Generelle krav og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjon

Barnehagen er en friluftsbarnehage og benytter nærområdet i stor grad med elementer som skog, vann, berg m.m. Personalet opplyser at de har stor fokus på risikovurderinger fortløpende i hverdagen, men risikovurderingene har hittil ikke vært skriftliggjort. Barnehagen ansatte ny styrer i august 2017, og personalet har i høst skriftliggjort noen av risikovurderingene knyttet til ulike turmål og hendelser. Disse ble fremlagt i forbindelse med tilsynet. Ved risikovurderingene er det tatt utgangspunkt i metode/skjema som styrer kjente til fra tidligere arbeidsforhold. Barnehagen har relativt nylig tatt i bruk HMS-systemet PBL Mentor, som også har skjema for risikovurderinger, og noen av barnehagens risikovurderinger er lagt inn her.

Barnehagen fortalte ved tilsynet at barnehagen har hatt risikovurdering med som et element ved utarbeidelse av rutiner og at tankegangen er implementert i den daglige driften. Personalet går jevnlig gjennom rutiner og vurderer behov for endring. Barnehagen har imidlertid i liten grad dokumentert vurderinger som er gjort, og har ikke en systematisk tilnærming til risikovurdering som arbeidsprosess og metodikk.

Vurdering

Vi vurderer at sikkerheten i stor grad er ivaretatt ved barnehagen, men at barnehagen i liten grad kan dokumentere hva som er kartlagt og vurdert når det gjelder farer og uønskede hendelser i barnehagedriften. Tjønnsstuggu barnehage er en friluftsbarnehage med en rekke risikoforhold i hverdagen som må risikovurderes, som blant annet den umiddelbare nærheten til vann.

Veileder til forskriften, Miljø og helse i barnehagen, sier at barnehagen skal gjennomføre risikovurderinger av forhold som omhandles i forskriften og som kan ha betydning for barnas helse og miljø (§ 7). Disse risikovurderingene skal være skriftlig. Dette henger sammen med det formålsparagrafen sier om systematisk forebygging av sykdom og skade, ikke bare rutiner for håndtering av slike hendelser når de først oppstår.

Dette tilsynet omhandler risikovurderinger og rutiner som skal ivareta barnas sikkerhet. Barnehagen må i større grad enn tidligere gjennomføre en kartlegging av relevante farer og uønskede hendelser med tanke på barns sikkerhet, og vurderer risikoen for det dere kommer fram til. Basert på risikovurderingen og identifiseringen av ulike risikoforhold skal barnehagens rutiner vurderes og eventuelt revideres, slik at dere reduserer *sannsynligheten* for at farene oppstår. Videre skal dere vurdere tiltak og beredskapsplaner for å redusere *konsekvensen* hvis uhellet først er ute. Vi viser til Miljøenhetens [faktaark nr. 71 om risikovurdering i barnehager og skoler](#).

3.2. Internkontrollsystem

Merknad 1: Barnehagen bør i forbindelse med implementering av PBL Mentor og revisjon av rutiner gå gjennom veileder til forskriften for å sikre at alle tema er tilfredsstillende ivaretatt.

Merknad 2: Barnehagen bør etablere en årsplan/årshjul som inkluderer alle systematiske kontroller og annet som har betydning for barnas helse, miljø og sikkerhet.

Merknad 3: Barnehagens skriftlige rutine for avviksmelding bør spesifisere /eksemplifisere hva som skal meldes som avvik.

Observasjon

Styrer fortalte ved tilsynet at barnehagen nylig har anskaffet PBL Mentor og skal benytte dette som sitt internkontrollsystem for å ivareta kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Barnehagen har planlagt å implementere dette gradvis og samtidig oppdatere seg og gå gjennom krav og regelverk. Ved tilsynet kunne barnehagen legge fram ulike rutiner som skal forebygge sykdom og skade ved inneaktiviteter, utelek, sikkerhet på tur og i trafikken og hygienerutiner, samt beredskapsplan for ulykker. En del av de skriftlige rutinene i Mentor var generelle og i varierende grad tilpasset Tjønnsstuggu friluftsbarnehage.

Barnehagen har startet å ta i bruk elektroniske sjekklister, som "sikkerhet på tur", som kvitteres ut elektronisk.

Barnehagen har i høst tatt i bruk avviksmeldingssystemet i PBL Mentor, og eksempler på meldte avvik ble lagt fram ved tilsynet.

Vurdering

Vår vurdering er at barnehagen på mange områder har rutiner som skal ivareta barnas helse og sikkerhet. Når barnehagen nå tar i bruk PBL Mentor, vil det i stor grad legge til rette for at barnehagen får et mer komplett system og nødvendige rutiner, men vi understreker at det er essensielt at barnehagen gjør sine vurderinger og tilpasser rutinene til egen barnehage og drift. I den forbindelse bør barnehagen gå gjennom veileder til forskriften, [Miljø og helse i barnehagen](#), og kontrollere at barnehagen følger "God praksis" for hvert tema. Årsplanen bør suppleres slik at den inneholder alle systematiske tiltak og kontroller som gjennomføres i løpet av året for å ivareta barnas helse og miljø. Barnehagen bør, for eksempel ved årlig revisjon av rutiner, kontrollere at faktaark, lovverk og veiledningsmateriale er oppdatert og riktig versjon.

Barnehagen har etablert et system for melding og håndtering av avvik, men den skriftlige rutinen for avviksmelding bør spesifisere /eksemplifisere hva som skal meldes som avvik.

3.3. Vedlikehold

Barnehagens vedlikeholdsplan for bygget med installasjoner må legges fram for Miljøenheten.

Observasjon:

Ved tilsynsbesøket ble det foretatt en befaring av barnehagens lokaler og uteområdet nærmest barnehagen. Vi la da merke til at gulvbelegget flere steder var sprukket opp i skjøter, og som delvis var tapet over. Ved tilsynet ble det opplyst om trekk fra vinduer
Barnehagen kunne ikke legge fram vedlikeholdsplan for bygget ved tilsynet.

Vurdering

Forsvarlig drift av barnehager stiller blant annet krav til vedlikehold. Det er i denne sammenheng viktig at vedlikeholdet av barnehagen skjer i henhold til en plan som sikrer at miljøet til enhver tid er i samsvar med forskriftens krav. Med vedlikehold mener vi tiltak for å opprettholde teknisk og funksjonell standard. Et planlagt, forebyggende vedlikehold er avgjørende for at bygget med installasjoner skal fungere som forutsatt i sin levetid. Sprekker i gulvbelegg vil vanskeliggjøre tilfredsstillende renhold. Vi vurderer det som en sårbar løsning å måtte tape over skjøter. Barnehagen bør vurdere mer permanent utbedring av gulv. Trekk fra vinduer vil kunne gi utfordringer med å opprettholde tilfredsstillende temperturforhold.

Vi ber om å få oversendt barnehagens vedlikeholdsplan, som blant annet sier noe om tidsperspektivet for vedlikehold av gulv m.m.. Vi vil deretter vurdere vedlikeholdsplanen opp mot forskriftens krav. Vi viser til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler 6 Godkjenning, § 7 Generelle krav og §1 3 Rengjøring og vedlikehold.

3.4. Ventilasjon

Avvik 2: Ventilasjonen av lokalene er ikke tilfredsstillende.

Barnehagen må etablere overstrømningsmuligheter for luft i forbindelse med bad. Det må også etableres rutiner som sikrer drift av avtrekksvifta når lokalene er i bruk

Avviket er hjemlet i forskriftens § 19 Inneklima. Luftkvalitet.

Observasjon:

Ved tilsynet observerte vi at avtrekksvifte på bad ikke var på. Det ble opplyst at denne ble slått på ved behov for ekstra utskifting av luft. Mulighet for overstrømning av luft mellom oppholdsrom og bad var minimal. Vi fikk inntrykk av at det ikke var etablert overstrømningsmuligheter i forbindelse med baderomsdør, og at dør må stå på gløtt for at luft skal kunne passere.

Det ble opplyst ved tilsynet at den benyttes vinduslufting ved behov.

Barnehagen er godkjent med en minimumsløsning på ventilasjon med tilførsel av friskluft i oppholdsrom via ventiler i yttervegg og over vinduer og avtrekk av brukt luft via bad/toalett ved bruk av avtrekksvifte. Ved tidligere tilsyn ved barnehagen er behovet for fungerende avtrekksvifte og mulighet for overstrømning av luft mellom oppholdsrom og bad tatt opp. Tidligere avvik på dette fra tilsyn i 2006 (sak 06/32086) er bekreftet rettet

Vurdering:

Et tilfredsstillende inneklima i barnehagen forutsetter tilstrekkelig ventilasjon, jamfør forskriftens § 19 Inneklima. Luftkvalitet. Den valgte løsningen for ventiler av barnehagens lokaler er minimumsløsning, som forutsetter at ventiler holdes åpne og at avtrekksvifte går. Barnehagen må etablere overstrømningsmuligheter for luft i forbindelse med bad. Det må også etableres rutiner som sikrer drift av avtrekksvifta når lokalene er i bruk.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Førhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om

folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker. Varslet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi med/uten vedlegg:

Trondheim kommune, Postmottak Fagenhet for oppvekst og utdanning